

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงาน

ฝ่ายปกครอง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการปฏิบัติ

หน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ พนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไป หมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ในจังหวัดอื่น ได้แก่ ปลัดอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ ป้องกันจังหวัด จำจังหวัด ปลัดจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เจ้าพนักงานปกครอง นิติกร หัวหน้างาน หัวหน้า

กลุ่ม หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ช่วยปลัด

กระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวง

มหาดไทย

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่า

ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการ

ตามหน้าที่ ให้พนักงานฝ่ายปกครองตามข้อ ๓ แห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ เป็นผู้ชั้นสูตรพลิกศพร่วมกับ

กับ

พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนและแพทย์

ข้อ ๕ เมื่อได้รับแจ้งว่ามีความตายเกิดขึ้นตามข้อ ๔ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ในจังหวัดอื่น ให้นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือปลัดอำเภอแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้ชันสูตรศพร่วมกับพนักงานอัยการพนักงานสอบสวน และแพทย์

(๒) ในกรุงเทพมหานคร ให้เจ้าพนักงานปกครอง นิติกร หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่ม และหัวหน้าฝ่าย ในกองการสอบสวนและนิติกร ผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติกร กรมการปกครอง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายท้องที่ที่รับผิดชอบจากอธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้ชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานอัยการพนักงานสอบสวนและแพทย์

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๑) ในจังหวัดอื่น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า ความตายที่เกิดขึ้นตามข้อ ๔ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือสะท้อนขวัญของประชาชน หรืออาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเข้าไปร่วมให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำแก่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพ หรือจะมอบหมายให้ป้องกันจังหวัด จำจังหวัด ปลัดจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด คนหนึ่งคนใด หรือหลายคน ปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำแทน

ได้ แต่การลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพให้เป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพเช่นเดิมเว้นแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดประสงค์จะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพด้วยตนเอง

หรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ให้แจ้งให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพนั้นทราบโดยพลัน กรณีเช่นนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อร่วมในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน

(๒) ในกรุงเทพมหานคร เมื่อปลัดกระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ความตายที่เกิดขึ้น

ตามข้อ ๔ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือสะท้อนขวัญของประชาชนหรืออาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อาจเข้าไปร่วมให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำแก่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพหรือจะมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย คนหนึ่งคนใด หรือหลายคน ปฏิบัติ

หน้าที่ให้คำแนะนำแทนตนได้แต่การลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพให้เป็นหน้าที่ของพนักงาน

ฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพเช่นเดิม เว้นแต่ปลัดกระทรวงมหาดไทยประสงค์จะเข้า

ร่วมชั้นสูตรพลิกศพด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ให้แจ้งให้อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติการหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชั้นสูตรพลิกศพนั้นทราบโดยพลัน กรณีเช่นนี้ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อร่วมในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและการบริหารราชการแผ่นดิน ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมายอาจเข้าไปร่วมให้คำปรึกษา หรือให้คำแนะนำแก่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชั้นสูตรพลิกศพในจังหวัดอื่นได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ในจังหวัดอื่น ถ้าผู้ชันสูตรพลิกศพตามข้อ ๕ (๑) ไม่สามารถจะทำการชันสูตรพลิกศพให้เสร็จโดยเร็วได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายให้ป้องกันจังหวัด จำจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด คนหนึ่งคนใด หรือหลายคนเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพกับพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนและแพทย์ได้ โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องที่ที่ศพนั้น

เป็นผู้ลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน

(๒) ในกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ชันสูตรพลิกศพตามข้อ ๕ (๒) ไม่สามารถจะทำการชันสูตรพลิกศพให้เสร็จโดยเร็วได้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานปกครอง นิติกร หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการกอง และผู้อำนวยการสำนัก กรมการปกครอง ที่ได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายท้องที่ที่รับผิดชอบจาก

อธิบดี กรมการปกครองในท้องที่อื่น คนหนึ่งคนใดหรือหลายคน เข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพกับพนักงานอัยการ

พนักงานสอบสวนและแพทย์ได้ โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบที่ศพนั้นอยู่เป็น

ผู้ชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน

ข้อ ๙ การปฏิบัติหน้าที่

(๑) เมื่อได้รับแจ้งเหตุการณ์ตายจากพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองที่ได้รับการแต่งตั้ง บันทึกรายการที่ได้รับแจ้งลงในแบบรายงาน

ประจำวันรับแจ้งเหตุการณ์ชันสูตรพลิกศพตามแบบ ชศ. ๑ แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาจนถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ ตามแบบ ชศ. ๒ และบันทึกการออกไปชันสูตรพลิกศพลงในแบบ ชศ.

๓

ท้ายข้อบังคับนี้

(๒) เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ

(ก) ตรวจสอบว่า ผู้ร่วมชั้นสูตรพลิกศพมีครบถ้วนและถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถ้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดให้ร่วมปรึกษาหารือข้อยุติร่วมกันก่อน

(ข) บันทึกภาพผู้ตายตามสภาพที่พบครั้งแรกพร้อมสิ่งของ และสถานที่บริเวณข้างเคียง หรือร่องรอยที่ปรากฏต่าง ๆ

(ค) ตรวจสอบที่เกิดเหตุหรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพพร้อมสภาพและวัตถุสิ่งของต่าง ๆ โดยละเอียดและบันทึกลงในแบบการตรวจที่เกิดเหตุ ตามแบบ ชศ. ๔ ท้ายข้อบังคับนี้

(ง) ทำแผนที่ที่เกิดเหตุ ลงในแบบแผนที่ที่เกิดเหตุ ตามแบบ ชศ. ๕ ท้ายข้อบังคับนี้

(จ) ร่วมพิจารณากำหนดแผนที่ที่เกิดเหตุกับผู้ชันสูตรพลิกศพอื่น
(ฉ) ร่วมตรวจสอบสิ่งของ อาวุธ ยานพาหนะ หรือวัตถุอื่น ๆ ของคนตายหรือที่พบศพ ในสถานที่เกิดเหตุ

(ช) ร่วมทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพกับผู้ชันสูตรพลิกศพอื่น ๆ เพื่อแสดงเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ผู้ตายคือใคร ตายที่ไหน เมื่อใด ถ้าตายโดยคนทำร้ายให้กล่าว

ใครเป็นผู้กระทำร้ายเท่าที่จะทราบได้ ตามแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน ให้พิจารณาทุกประเด็นอย่างละเอียดรอบคอบก่อนทำความเข้าใจร่วม เนื่องจากผู้ที่ทำการชันสูตรพลิกศพ อาจถูกเรียกเป็นพยานในชั้นการไต่สวนของศาลหรืออาจตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาได้เสร็จแล้วให้สำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพดังกล่าวรายงานผู้บังคับบัญชา และกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๑๐ เมื่อทำการชันสูตรพลิกศพแล้วเสร็จ นอกจากร่วมบันทึกลงในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนแล้ว ให้บันทึกผลการชันสูตรพลิกศพลงในบันทึกผู้ชันสูตร

พลิกศพ ตามแบบ ชศ. ๖ ท้ายข้อบังคับนี้ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานและรายงานผลการชันสูตรพลิกศพ ต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๑ กรณีที่มีความเห็นไม่ตรงกันและไม่อาจลงชื่อในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนได้ ให้บันทึกความเห็นแย้งไว้ในบันทึกผู้ชันสูตรพลิกศพตามแบบ ชศ. ๗ ท้ายข้อบังคับนี้ มอบให้พนักงานสอบสวนหนึ่งชุด พร้อมบันทึกให้ทราบว่ามีความเห็นแย้งไว้ในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนและรวบรวมรายงานตามข้อ ๑๕

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีการตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องสอบสวนผู้ที่ทำให้ตายเป็นผู้ตายนั้นกรณีนี้

สำนักงาน ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับ ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ เรื่อง ระเบียบการสอบ
สวน

คดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีข้อ ๑๓ ด้วย โดยพนักงาน
ฝ่ายปกครอง ผู้ทำหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพคืนนั้นแจ้งเตือนให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ รีบแจ้ง
สำนักงาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีทราบ เพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวง
มหาดไทย

ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ โดยด่วน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๓ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ทำให้ตายหรือผู้ควบคุมผู้ตายเป็นผู้ชันสูตรพลิก

ศพ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
และหรือเป็นพนักงานสอบสวนคดีนั้น และห้ามมิให้บันทึกคำพยานหลักฐานด้วยตนเอง เว้นแต่
บันทึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำชี้แจงแสดงรายละเอียดที่เกิดขึ้นเพื่อมอบให้ผู้ชันสูตรพลิกศพทราบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๔ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่การชันสูตรพลิกศพทั้งในจังหวัดอื่นและกรุงเทพฯ
มหานคร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยชัดเจน เหมาะสมและต่อเนื่อง ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งหรือ
มอบหมายพนักงานฝ่ายปกครองตามข้อ ๕ ปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพไว้ให้ชัดเจนโดยทำเป็น
หนังสือ ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดให้ทราบว่าใคร ตำแหน่งอะไร สังกัดใด ให้ทำหน้าที่อะไร พื้นที่ใด
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ระยะเวลาใด และรายงานการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร ทั้งนี้ ให้รวมถึงผู้บังคับบัญชาด้วย

ข้อ ๑๕ ให้กิ่งอำเภอ อำเภอและจังหวัดรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับชั้น
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ให้กรมการปกครองทราบ วิธีการรายงานให้ส่งสำเนาฉบับหรือสำเนาภาพถ่ายบันทึกผู้ชันสูตร
พลิกศพ ตามแบบ ชศ. ๖ หรือบันทึกผู้ชันสูตรพลิกศพ ตามแบบ ชศ. ๗ ท้ายข้อบังคับนี้ จำนวน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หนึ่งฉบับ และสำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน จำนวนหนึ่งฉบับ

ข้อ ๑๖ ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือค่าป่วยการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๗ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้และให้มี
อำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

[รก.๒๕๔๓/พ๓๕ง/๑๐/๑๒ เมษายน ๒๕๔๓]

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

